

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ»**

Студента 5 курсу, 7 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Прімака
Германа
Сергійовича

Науковий керівник
канд. держ. упр.

(підпис керівника)

Мірко
Наталія
Вікторівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

(підпис гаранта)

Головня
Юлія
Ігорівна

Київ 2022

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри

«11» грудня 2021 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу (проект)
студентові
Прімаку Герману Сергійовичу**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): «Механізми реалізації державної регіональної політики»

Затверджена наказом ректора від «08» грудня 2021 р. № 4067

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 24.01.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Метою дослідження є дослідження діючих механізмів реалізації державної регіональної політики та розробка заходів щодо удосконалення державної регіональної політики у контексті сталого розвитку регіонів.

Об'єктом дослідження є процес реалізації державної регіональної політики.

Предметом дослідження є теоретико методологічні та прикладні засади механізму формування та реалізації державної регіональної політики.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

ВСТУП.

РОЗДІЛ 1. Оцінка проблем реалізації державної регіональної політики.

1.1. Сучасні механізми реалізації державної регіональної політики

1.2. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні.

РОЗДІЛ 2. Напрями удосконалення державної регіональної політики

2.1. Удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики.

2.2. Розроблення заходів удосконалення державної регіональної політики України та обґрунтування їх ефективності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Календарний план виконання роботи (проєкту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 10.12.2021	10.12.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 20.12.2021	20.12.2021
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 10.01.2022	10.01.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.01.2022	20.01.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	До 21.01.2022	21.01.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускні кваліфікаційну роботу	До 22.01.2022	22.01.2022
7	Зовнішнє рецензування ВКР	До 22.01.2022	22.01.2022
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	21-23.01.2022	21-23.01.2022
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 25.01.2022	До 25.01.2022
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання « 11 » грудня 2021 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)
Мірко Н.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Прімак Г.

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота написана на актуальну тему. Нині відбувається зміна парадигм регіонального економічного розвитку і регіональної політики, здійснюється пошук шляхів підвищення ефективності управління територіальним розвитком, нових форм, методів і механізмів участі регіональних органів влади в управлінні територією.

В випускній кваліфікаційній роботі проведено аналіз проблем реалізації державної регіональної політики. Узагальнено інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні. Запропоновано шляхи удосконалення механізму реалізації державної регіональної політики.

Випускна кваліфікаційна робота має досить логічну структуру та відповідає вимогам оформлення. Загалом позитивно оцінюючи випускну кваліфікаційну роботу хочу звернути увагу на основні недоліки: в роботі варто було б проаналізувати окремий регіон; відсутній аналіз статистичних даних щодо обраної студентом теми, тому говорити про динаміку показників ми не можемо. Робота написана на достатньому науковому рівні.

Вважаю, що випускна кваліфікаційна робота при умові успішного захисту заслуговує позитивної оцінки, а її автор на присвоєння ступеня бакалавр зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Мірко Н. В

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна

(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Прімак Г.С.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

«24» січня 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ОЦІНКА ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	5
1.1. Сучасні механізми реалізації державної регіональної політики	5
1.2. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні	12
РОЗДІЛ 2 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	20
2.1 Удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики.....	20
2.2. Розроблення заходів удосконалення державної регіональної політики України та обґрунтування їх ефективності	27
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що формування та реалізація регіональної політики обумовлюється територіальними масштабами України, наявністю значних ресурсів, величезними транспортними витратами, відмінностями природно-кліматичних умов, територіально-галузевими диспропорціями в соціально-економічному розвитку, багатим етнокультурним складом населення та суттєвими відмінностями рівнів життя у регіонах. В цих умовах базовим завданням державної регіональної політики стає приведення різномірних соціально-економічних, природно-географічних та етнокультурних територіальних утворень в єдиний цілісний соціально- економічний простір.

Необхідність визначення дієвих механізмів даної політики обумовлюється ще й тим, що мають місце регіональні відмінності та диспропорції, які в деяких випадках під впливом кризових явищ в економіці навіть посилюються. Це спонукає до пошуку нових механізмів та диференційованих підходів у формуванні та реалізації державної політики розвитку регіонів, які були б спрямовані на зниження територіальних обмежень в економічному зростанні регіонів, усунення недоліків їх трансфертного обслуговування та створення ефективних механізмів сталого розвитку.

Важливість оптимізації процесів територіального розвитку у нашій державі визначається одним із пріоритетних напрямків державного будівництва. Зокрема, зазначається, що регіональна політика в Україні передбачає забезпечення зростання добробуту населення незалежно від місця його проживання, підвищення рівня комплексного розвитку продуктивних сил та конкурентоспроможності економіки регіонів.

Метою дослідження є дослідження діючих механізмів реалізації державної регіональної політики та розробка заходів щодо удосконалення державної регіональної політики у контексті сталого розвитку регіонів.

Для досягнення поставленої мети було визначено та виконано такі **завдання**:

- вивчено сучасні механізми реалізації державної регіональної політики;
- досліджено інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні;
- визначено основні елементи системи формування та реалізації державної регіональної політики;
- сформовано напрями удосконалення державної регіональної політики.

Об'єктом дослідження є процес реалізації державної регіональної політики.

Предметом дослідження є теоретико методологічні та прикладні засади механізму формування та реалізації державної регіональної політики.

У ході дослідження було використано такі **методи** дослідження, як теоретичний, аналітичний, описовий, порівняльний та прогнозний.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел (30 найменувань).

Загальний обсяг роботи складає 37 сторінок. Робота містить 7 рисунків.

РОЗДІЛ 1 ОЦІНКА ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1. Сучасні механізми реалізації державної регіональної політики

На сьогоднішній день державна регіональна політика охоплює ширший спектр управлінських впливів, як в напрямку підтримки та стимулювання розвитку регіонів загалом, так і територій з особливими умовами розвитку (гірські, сільські тощо), тоді як децентралізація спрямована на передачу владних повноважень та бюджетів від державних органів влади органам місцевого самоврядування за рахунок чого місцева влада отримує більше прав у використанні власного потенціалу та ресурсів для вирішення проблем місцевого розвитку. Таким чином децентралізація є інструментом, який стимулює і створює умови для економічного зростання територій та покращення рівня життя населення.

Основними вимогами розбудови кожної країни, яка прагне незалежності, демократичності та бути правовою соціально орієнтованою державою, у глобальній інтеграції у світове товариство є значне підвищення соціально-економічного розвитку, яке забезпечує краще майбутнє життя людей незалежно від того, де вони проживають, зниження міжрегіональної асиметрії. Вирішення багатьох суміжних питань національного розвитку і творення якісної системи управління на місцевому рівні, вимагає формування принципів та засад державного управління регіональним розвитком країни на засадах конвергентності, єдності та згуртованості.

Нормативною частиною регіонального розвитку в країні є державний процес регулювання, в межах якого розробляють законодавчу фундацію, яка керує регіональним розвитком на всіх територіально-адміністративних устроях та регламентує розвиток структури місцевих органів влади, їх повноваження та взаємодію, ініціює порівняння результатів розвитку регіонів країни, впроваджує заходи щодо пом'якшення наслідків міжрегіональних

асиметрій, сприяє створенню рівних умов життя людей незалежно від їх місця проживання.

Державна регіональна політика та політика адміністративних регіонів країни формують загальну регіональну політику, що здійснюється у державі. У контексті державної політики і політики кожного з регіонів можна виділити декілька укрупнених сфер: економічний, інноваційний, соціальний, гуманітарний, природоохоронний, міграційний, промисловий та ін. До того ж вони всі представлені як на загальнодержавному, так і на рівні кожного регіону зокрема та, відповідно, мають узгоджуватися між собою.

Регіональне планування є сукупністю заходів, спрямованих на розміщення виробництва та населення в окремих регіонах країни відповідно до цілей та завдань загальнонаціонального розвитку, визначених у часі та затверджених у певних документах: генеральних та регіональних програмах, планах тощо. Регіональний розвиток націлений на задоволення потреб конкретної території, яка занепала, або перебуває у стані перетворень. На підставі цього, формуються умови розвитку певного регіону, а не підтримки окремо взятих галузей.

Державна регіональна політика більшості розвинених країн включає економічні, адміністративні, законодавчо-нормативні заходи, які націлені на розвиток регіонів за рахунок координації зусиль на регіональному та місцевому рівнях з огляду на партнерство із представниками бізнесу. Головною метою на державному рівні виступає стимулювання економічного розвитку, зменшення коливань макроекономічних показників, збільшення внутрішнього попиту, розширення ринків збуту [8].

Основними інструментами сучасної державної регіональної політики можна вважати:

1. Планування та координацію регіонального розвитку, які передбачають узгоджені програми дії на державному, регіональному та місцевому рівнях для прискорення розвитку певного регіону.

2. Програму інвестицій чи розвитку, які являють собою довгострокову програму, розроблену з основних принципів стратегічного планування, тобто, певну угоду між відповідними державними органами, які фінансують та роблять певний внесок у реалізацію програми регіонального розвитку.

3. Загальнонаціональні програми підтримки конкретних регіонів - конкретні програми, що залежать від конкретних проблем, пов'язаних з економікою, урбанізацією, екологією та ін.

Ключовим фактором успішного розвитку регіону сьогодні виступає взаємодія між громадянами та державними інститутами. Європейська практика підтверджує, що успіху досягають ті регіони, які спрямовують свої зусилля на покращення внутрішніх умов, що сприяють залученню інвестицій.

До внутрішніх умов можна віднести компетенції, повноваження, напрями діяльності, що здійснюються регіональними чи місцевими заінтересованими сторонами.

Така здатність пов'язана з тим, як регіон діагностує та вирішує внутрішні проблеми, використовуючи доступні можливості. Першим кроком до розвитку може стати співпраця влади та бізнесу, інформування та консультування територіальної громади заради перспективного майбутнього.

Якщо розглядати сучасний механізм інтегрованого регіонального розвитку Європейського Союзу, то він ґрунтується на трьох основних напрямках:

1. Сприяння економічному зближенню, у якого надається допомога менш розвиненим регіонам, рахунок чого вдається зменшити відставання від найрозвиненіших регіонів.
2. Підвищення регіональної конкурентоспроможності та зайнятості.
3. Сприяння співпраці між регіонами та країнами з метою зменшення значення національних кордонів.

Ці заходи дозволяють залишатися Європейському Союзу центром зосередження значного багатства та економічного потенціалу.

В Україні за останні двадцять років сформувалася своя система державного управління розвитком регіонів, але відкритими залишається низка питань, що стосуються нерівномірності економічної активності, активності великих міст та втрата економічного потенціалу малих міст; поляризація сільського населення. Європейська інтеграція України стримується відсутністю якісного інституційного забезпечення на державному та регіональному рівнях. Механізм планування в Україні функціонує як програми розвитку регіонів.

Закон України «Про засади державної регіональної політики», визначає державну регіональну політику як систему цілей, заходів, коштів та узгоджених дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб для забезпечення високого рівня якості життя людей на всій території України з урахуванням природних, історичних, екологічних, економічних, географічних, демографічних та інших особливостей регіонів, їх етнічної та культурної самобутності [6].

Затверджена Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки визначає напрями модернізації регіональної політики в Україною. Оскільки Україна є високоурбанізованою територією, то у зв'язку з цим основним пріоритетом є вдосконалення міжмуніципального співробітництва шляхом підвищення взаємодії з навколишніми територіями для розширення їхньої зони впливу [10].

Першочерговими у цьому напрямі визначено наступні заходи:

- регулювання на законодавчому рівні основ державної регіональної політики;
- вироблення критеріїв типізації регіонів (високосередньо- та слабоурбанізовані);
- визначення першочерговості розвитку кожного окремого регіону,
- розробка моделей розвитку високоурбанізованих територій;
- правове визначення агломерацій;

- удосконалення певних пріоритетів, планування та використання територій країни, передбачених Генеральною схемою планування території України, з урахуванням особливостей високоурбанізованих територій у межах національної стратегії соціально-економічного розвитку;
- допомога у розробці національних стандартів якості життя населення та забезпечення прозорих механізмів щодо їх дотримання на всій території;
- удосконалення механізмів реалізації державної регіональної політики у контексті їх активізації та інтеграції в Європейську спільноту.

Формування модернізованих середньострокових та довгострокових програм розвитку є традиційним механізмом державної політики регіонального розвитку, спрямованим на вирішення проблемних питань щодо розвитку регіону у всіх його аспектах, задоволення соціально-економічних прогалин шляхом визначеної взаємодії між органами центральної влади та місцевого самоврядування.

Головним механізмом реалізації державної політики регіонального розвитку для забезпечення вирішення соціально-економічних проблем територій є міжбюджетні трансферти та місцеві бюджети. Саме за допомогою вище вказаних інструментів протягом багатьох років відбувалося формування місцевих бюджетів відповідно до регіональних потреб.

Одним із більш сучасних механізмів державної політики регіонального розвитку є поширення транскордонного та прикордонного співробітництва.

За останні роки було налагоджено міжрегіональні економічні взаємозв'язки та встановлено транскордонні з метою належного забезпечення розвитку територій.

Відтак в Україні було створено 9 єврорегіонів, які успішно функціонують в сьогоденні та дають перспективи подальшого розвитку транскордонного співробітництва.

Проте, дієвість механізмів реалізації державної регіональної політики суттєво знижується через фактичне ігнорування принципів комплексності та збалансованості.

Державна регіональна політика сьогодні використовує інструменти міжбюджетного вирівнювання та програмно-проектний інструментарій стимулюючого впливу. З огляду на наявні інструменти можна говорити про активну та пасивну регіональну політику. Якщо пасивна регіональна політика включає інструменти міжбюджетного вирівнювання (дотації та субвенції), то активна - націлена на впровадження заходів стимулюючого впливу, реалізація яких прийтиме підвищенню рівня конкурентоспроможності економік регіонів.

Враховуючи усі аспекти та важелі впливу державної регіональної політики можна визначити основні принципи, які необхідно враховувати на етапі удосконалення механізмів реалізації державної регіональної політики, зокрема таких як:

- покращення якості управління та адміністрування;
- заохочення державних суспільних інституцій;
- поширення інструментів державно-приватного партнерства;
- підвищення рівня збалансованості управлінських рішень на усіх рівнях влади;
- проведення секторальних реформ;
- формування системної стратегії та цільового програмування;
- встановлення рівноважності між різними інструментами регіонального розвитку;
- підвищення впливу фінансових важелів стимулювання розвитку регіонів;
- залучення державних інститутів як обов'язкових чинників сприяння сталому розвитку регіонів;
- реалізація новітніх управлінських технологій;
- використання європейського досвіду та стандартів;

– збалансованість та пристосованість розроблених заходів регіональної політики до потреб середовища.

Механізми державної регіональної політики у контексті напрямів управлінського впливу та заходів регіональної політики зображено на рис. 1.1.

Рис. 1.1 Класифікаційні групи механізмів державної регіональної політики

[18]

В умовах України удосконалення регіональної політики та механізмів її реалізації має відбуватись забезпечення комплексного підходу до управління регіональним розвитком, що забезпечить:

– збалансування управлінських впливів шляхом покращення координації політики між різними рівнями державної влади і місцевим самоврядуванням;

– горизонтальну інтеграцію всіх секторальних політик, що забезпечуватиме синергетичний ефект управлінських рішень.

В цьому контексті вкрай важливим є також питання узгодженості міської та регіональної політики; врахування територіальної специфіки, яка має сприяти

дієвості управлінських впливів на локальному рівні; створення умов для розвитку мережових форм економічних суб'єктів на міжрегіональному, макрорегіональному, національному і міждержавному рівнях тощо.

1.2. Інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні

За останні десятиріччя в нашій державі спостерігаються постійні процеси трансформації та удосконалення інституціональної системи державного управління розвитку регіонів. Перш за все, це проявляється на етапах формування та реалізації державної політики регіонального розвитку, яка має на меті забезпечити шлях переходу до більш комплексної нової та цілеспрямованої національної економіки, підвищенню конкурентоздатності українських регіонів на ринках, зниженню дисбалансу та покращення рівноваги економіки, а також суспільний розвиток нації.

У статті 4 Закону України "Про засади державної регіональної політики" від 05.02.2015 р. № 156-VIII визначено основних суб'єктів державної регіональної політики: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також громадські об'єднання, юридичні та фізичні особи.

Відповідно до статті 85 Конституції України, Верховна Рада України визначає засади внутрішньої, у тому числі регіональної, політики. Верховна Рада України розробляє, ухвалює та вносить зміни до законів, що регулюють державну регіональну політику.

У Верховній Раді України восьмого скликання створений Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, до складу якого входять шість підкомітетів, зокрема, підкомітет з питань регіональної політики, місцевих бюджетів та комунальної власності. Предметом відання названого підкомітету є, зокрема, засади регіональної політики та економічного розвитку регіонів, а також засади бюджетного процесу, у тому числі міжбюджетних відносин. Головними функціями Комітетів Верховної Ради України є законопроектна, організаційна та контрольна.

Впливову роль у процесі формування та впровадження державної політики розвитку регіонів відіграв уряд країни, який приймав активну участь у її формуванні, здійснюючи нормотворчу діяльність та сприяв втіленню її у реальність за допомогою підпорядкованих органів виконавчої влади. Міністерство розвитку громад та територій України (Мінрегіон) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України.

До процесу формування та впровадження державної політики регіонального розвитку залучаються органи місцевого самоврядування та територіальні виконавчі органи.

Відповідно до статті 19 ЗУ «Про засади державної регіональної політики» важливе місце відводять регіональним комітетам з розвитку, які не приносять доходу; некомерційним підприємствам, які сприяють встановленню взаємозв'язку та партнерства між урядом, підприємництвом та суспільством.

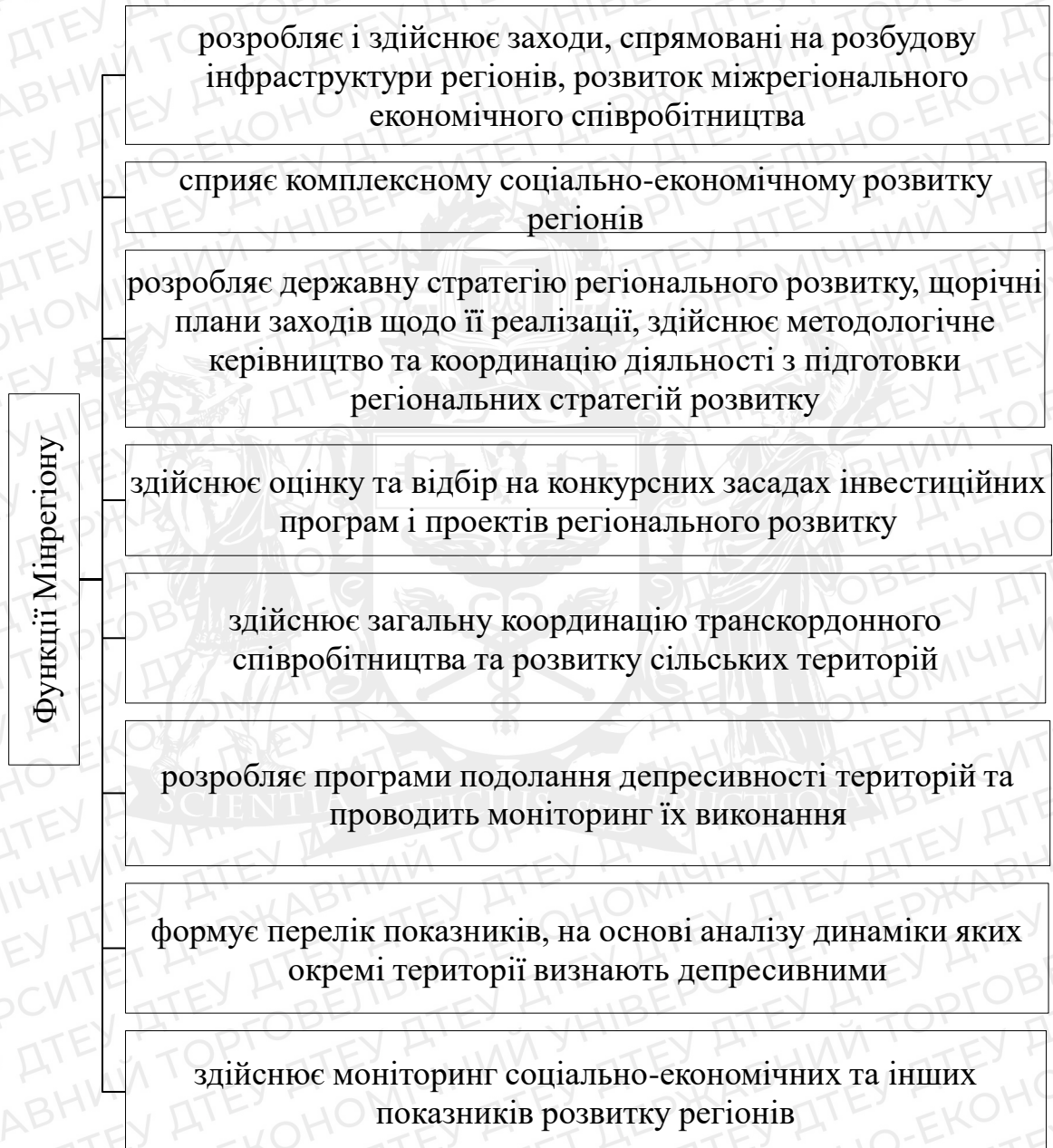

Рис. 1.2 Функції та завдання Міністерства розвитку громад та територій України [9]

Вагому роль у формуванні та реалізації державної регіональної політики відіграє Міністерство економіки. Міністерство економіки України відповідно до покладених на нього завдань, які схематично представлено на рис. 1.3.

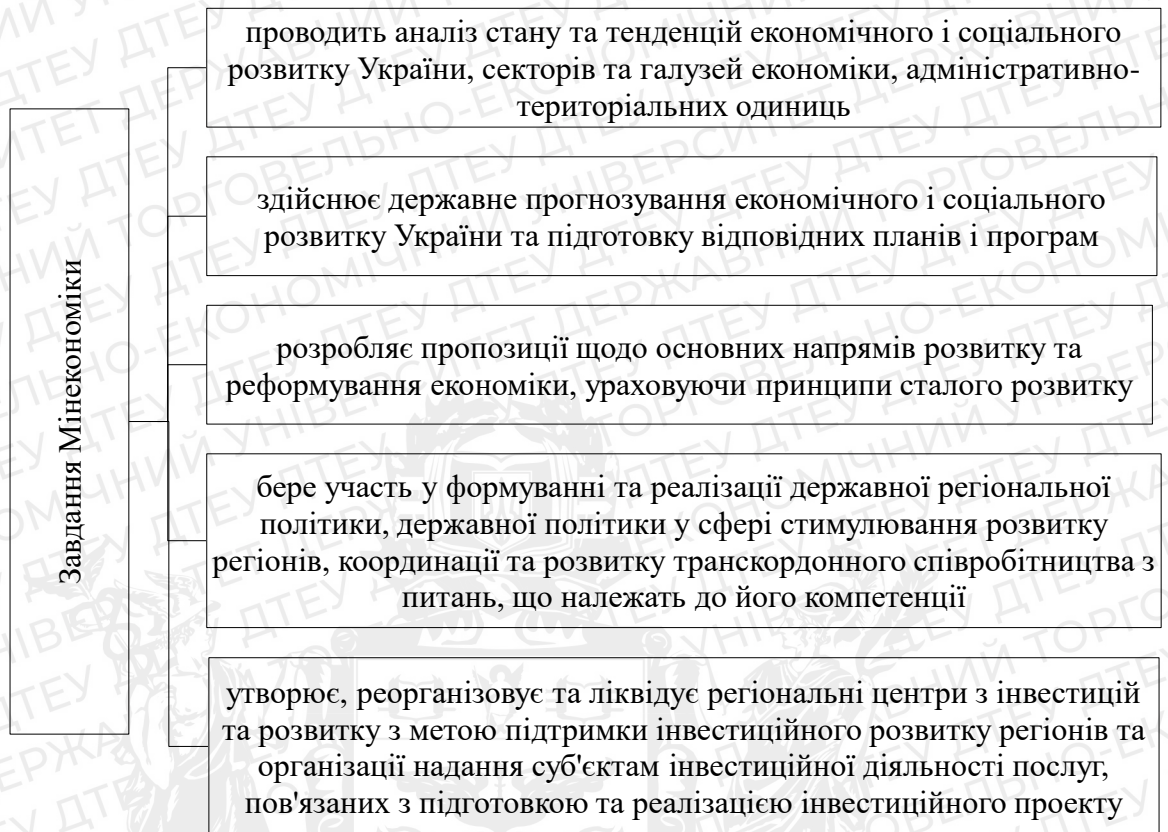

Рис. 1.3 Завдання Мінекономіки

Некомерційні підприємства та інститути громадянського суспільства, Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад», Офіс Ради Європи в Україні приймають активну участь у реалізації регіональної політики, громадському моніторингу стратегій регіонального розвитку, основними цілями яких є покращення ефективності державної політики розвитку регіонів внаслідок залучення аналітичних підприємств кожної території до аналізу, розробки та контролю за дотриманням стратегії регіонального розвитку в Україні та реалізації рекомендацій щодо їх вдосконалення [8].

Рис. 1.4 Система інституційного забезпечення формування та реалізації державної політики регіонального розвитку

Необхідно наголосити, що до інституційних партнерів, які впливають на розробку та реалізацію регіональної політики, слід також віднести приватні компанії, які в рамках стратегії корпоративної соціальної відповідальності та інших корпоративних стратегій мають значний вплив на розвиток міст і регіонів, особливо монофункціональних, через участь у розробці стратегії і планів розвитку, а іноді через виділення певного фонду на реалізацію окремих програм і проектів, що є суспільно значимими для даного міста та регіону [20].

Таким чином, дослідження функцій і повноважень суб'єктів регіональної політики дає можливість зобразити чинну систему інституційного забезпечення формування та реалізації регіональної політики (рис.1.4).

Аналізуючи рис. 1.4 можна зробити висновок, що на сьогодні у процесі регіонального розвитку головною проблемою є узгодження їх діяльності та врахування конкретних регіональних проблем в процесі розробки державної та регіональних стратегій розвитку, планів заходів з їх реалізації, інвестиційних програм та проектів.

РОЗДІЛ 2 НАПЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1 Удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики

Характерною особливістю сучасної України є високий рівень нерівномірності соціально-економічного розвитку регіонів, яка багато у чому визначається факторами об'єктивного характеру такими, як:

- кліматичні умови регіону,
- забезпеченість природними ресурсами,
- історична інфраструктура,
- менталітет населення.

У той же час важливе значення для соціально-економічного розвитку територій має досконалість державної регіональної політики. На сьогодні в Україні формами, методами та результатами державного регулювання територіального розвитку незадоволені практично всі суб'єкти.

Розуміння класичної державної політики регіонального розвитку дають можливість визначити характерні особливості, зокрема такі як [4]:

- метою даної політики є зменшення дисбалансу та надання гарантій, а також рівноправності для усього населення,
- завданнями державної політики розвитку регіонів є інвестиційна допомога для визначених територій та їх інфраструктурна підтримка,
- за масштабами впливу державна політика охоплює території із регіональними та внутрішніми проблемами,
- вплив державної політики забезпечує чітко визначену та обмежену кількість економічно проблемних територій.

У глобальному середовищі відповідно до інституційних та технологічних змін щодо визначення ролі регіонального розвитку на етапі економічної стабільності та зростання країни відзначається необхідність у

поетапній модернізації класичної державної політики розвитку регіонів. Характерні риси кожної території та їх специфіка є впливовим чинником локального розвитку та потреби у цілеспрямованій державній політиці підтримки та стимулювання.

Протягом останніх років у нашій державі відбулися істотні зміни, які призвели до пошуку нових систем формування та реалізації державної регіональної політики. Зокрема це стосується залучення міжнародного досвіду, адже високорозвинені держави є ключовими учасниками світових економічних трансформацій, які встановлюють загальноприйняті норми та принципи щодо функціонування різних сфер життя, зокрема регіональної політики. Європейська державна політика розвитку регіонів має визначений національний характер та реалізується за допомогою розподілу напрямів регіональної політики держав-учасників. У той же час вона визначає та встановлює єдині норми, цілі та завдання, які кооперуються між собою у часі відповідно до визначених пріоритетів у програмах розвитку.

На сьогодні, питання щодо політики регіонального розвитку зазнають ускладнень внаслідок постійних економічних трансформацій, які пов'язані із глобальними викликами зовнішнього середовища (відсутність конкретного геостратегічного простору, масштабної глобальної конкуренції). У той же час можна спостерігати посилення дисбалансу між Україною та країнами Європи за значною кількістю показників соціально-економічного розвитку, які не дають можливість нашій державі показати себе у ролі конкурентного партнера та зміцнити свої позиції у європейському просторі.

Основні підходи щодо удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики у діяльності Міністерства розвитку громад на території України повинні включати у себе нову парадигму, яка матиме такі складові (рис.2.1).

Рис. 2.1 Складові парадигми удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики [12]

Вище наведені складові щодо розробки та впровадження державної політики розміщуються у Національній стратегії розвитку регіонів, яку було сформовано з урахування міжнародного досвіду та у відповідності з світовими нормами. Нині дана стратегія інтегрується із плановими бюджетами Євросоюзу та національними Законами України.

Ефективна система формування та реалізації державної політики розвитку територій на усіх рівнях (державному, регіональному, місцевому) зумовлена потребою у встановлення цілеспрямованого нормативно-правового забезпечення.

Сучасні зміни у соціально-політичному та економічному становищі зумовлюють потребу в переосмисленні та удосконаленні діючих нормативно-правових документів, що врегульовують регіональну політику розвитку, а також раціонального розподілу повноважень між центром та регіонами, збільшення ролі територіальних громад шляхом внесення доповнень до чинної нормативно-правової бази, розробкою та прийняттям нових законопроектів, проведення регіональних реформ та місцевого самоврядування.

Слід зауважити, що дослідження чинної нормативно-правової бази у ході діяльності Міністерства розвитку громад на території України показало те, що державна політика регіонального розвитку врегульовується лише окремі питання щодо суспільних відносин, що виникають у процесі формування та реалізації даної політики. У той же час, в них відзначається неузгодженість та самостійність деяких положень. Саме тому, для удосконалення системи формування та реалізації державної політики регіонального розвитку необхідно сформуванати належну нормативно-правову базу, яка б якомога повно задовольняла спектр проблемних питань щодо врегулювання суспільно-економічних відносин, що виникають у процесі розвитку територій, а також здійснювала належну підтримку розвитку регіонів, яка є необхідною.

Саме тому, з'являється потреба у логічному впорядкуванні та удосконаленні діючої нормативно-правової бази щодо формування та провадження ефективної політики розвитку регіонів в Україні, зокрема за такими напрямками як:

- затвердження основного ЗУ «Про засади державної регіональної політики»;

- внесення поправок та доповнень, оформлення нової редакції нормативно-правової бази для регламентації регіонального розвитку в Україні та організації територіальної влади;
- внесення поправок та доповнень спрямованих на врегулювання спірних питань, що виникають на етапі приведення в дію національної політики розвитку регіонів.

Ще одним напрямком удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики є створення механізму деконцентрації та децентралізації державних повноважень, з метою забезпечення цілеспрямованого та еластичного інструментарію для передачі їх на регіональний та місцевий рівень в умовах динамічної зміни умов регіонального розвитку.

Відтак, з метою удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики у контексті сталого розвитку регіонів України, проведення реформ та реорганізації територіальних громад та місцевого самоврядування в Україні постає необхідність у розробці концепцій, ключових законів та нормативно-правових актів для подальшого врегулювання проблемних аспектів щодо розвитку місцевого самоврядування та регіонів, адже значна кількість територій внаслідок їх відсутності або неналежності має недостатню матеріально-фінансову та нормативно-правову базу, що унеможливає її здатність повноцінно виконувати свої повноваження та забезпечувати ефективний розвиток території.

Слід зауважити, що система формування та реалізації державної регіональної політики повинна мати чітко визначено ієрархічну структуру та розподіл повноважень.

Для ефективного функціонування механізму державного регулювання розвитку регіонів необхідно, перш за все, виконання наступних заходів:

1. Уточнення повноважень та відповідальності всіх рівнів державної влади у врегулюванні соціально-економічного розвитку регіонів виходячи з принципу ієрархічності та делегування повноважень.
2. Оцінка діючої ресурсної бази здійснення процесу державного регулювання розвитку регіонів та якості інструментарію впливу.
3. Створення інформаційно-аналітичної підсистеми державного регулювання регіональних економічних процесів, супутніх реалізації цілей державного управління.
4. Розробка та структурування інструментарію оцінки ефективності реалізації цілей державної політики регіонального розвитку та всієї системи державного управління.
5. Розробка системи оцінки якості державного регулювання регіонального розвитку та його результатів
6. Розробка механізму взаємодії федеральних та регіональних органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інвесторів в управлінні розвитком регіонів.

У такому випадку, формування та реалізація державної політики регіонального розвитку буде результативною під час об'єднання зусиль зазначених учасників процесу.

Запропонований підхід до розробки та реалізації державної регіональної політики істотно відрізняється від традиційних, які нині існують і рекомендуються до застосування.

Удосконалена система формування та реалізації державної регіональної політики Міністерства розвитку громад включатиме у себе певний алгоритм функціонування механізму регулювання регіонального розвитку:

- визначення цілей та завдань регулювання регіонального розвитку, при обґрунтуванні яких крім оцінки сформованих внутрішніх особливостей та умов конкретного регіону є важливим уточнення цільових установок державної регіональної політики, а також тенденції змін та виклики;

– формування напрямків і стратегічних пріоритетів економічного розвитку регіону з позицій погодження державних та регіональних інтересів на основі результатів комплексного аналізу сучасного стану економіки, оцінки ресурсних можливостей та історично сформованих трудових навичок населення;

– створення інформаційно-аналітичної бази, проведення з використанням методів математичного моделювання та комп'ютерних технологій багатоваріантних прогнозних оцінок зростання економіки регіону на середньо- та довгострокову перспективу, розробка на їх основі сценарних варіантів розвитку регіонів;

– розробка комплексної програми соціально-економічного розвитку регіону на довгострокову перспективу на основі використання прогнозних оцінок та сценарних варіантів розвитку регіону;

– організаційно-структурований набір законодавчо забезпечених інструментів та засобів для реалізації державної політики розвитку регіону, включаючи бюджетно-податкову політику, різні форми державно-приватного партнерства та інвестиційну політику;

– система індикативних показників, що характеризують поетапну реалізацію комплексної програми та підпрограм (проектів) розвитку регіону, для проведення моніторингу та подальшого коригування параметрів регіонального розвитку.

По - перше, слід розділяти державну регіональну політику на державну політику підтримки проблемних регіонів та державну політику економічного розвитку регіонів.

По-друге, необхідно використовувати адресне орієнтування інструментів державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.

По-третє, слід мотивувати регіони-донори та приватних інвесторів у процесі соціально-економічного розвитку проблемних регіонів.

Таким чином, ключовим напрямком удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики розвитку є приведення у належну форму нормативно-правової бази, раціональне використання інструментів державного впливу на соціально-економічний розвиток територій, оптимальний розподіл повноважень та дотримання рівноваги між центром та регіонами.

2.2. Розроблення заходів удосконалення державної регіональної політики України та обґрунтування їх ефективності

Основною парадигмою регіональної політики є розгляд регіону як місця розвитку регіонального політичного процесу, а також динамічної системи з певним набором постійних і змінних характеристик параметрів. Тому аналіз процесів державної регіональної політики необхідно розпочати з виявлення таких систем, як регіон, політичний і соціальний простір; простір як система певних громадських координат та показників.

Перш за все, необхідно визначити новітні підходи щодо удосконалення державної регіональної політики, обговорити та визначити особливості системи формування та реалізації політики розвитку регіонів в Україні відповідно до європейського досвіду.

Класична регіональна політика загалом зосереджується на підтримці інвестиційного клімату регіонів та розширенню їх інфраструктури. У період активних економічних зрушень державна регіональна політика європейських країн має багато схожості між собою, враховуючи регіональну специфіку та концентрацію на залучення державних інвестицій у масштабні проекти пов'язані, насамперед, з будівництвом автомагістралей, залізничного сполучення, утилізаційних та водоочисних споруд.

На думку багатьох науковців вплив масштабної інфраструктурної політики не завжди є позитивним, адже зростає регіональна поляризація та відчуження периферії.

В основі державної регіональної політики лежить матеріально-фінансова допомога, яка спрямована на забезпечення внутрішнього інвестування та підтримку відсталих регіонів з метою мінімізації дисбалансу між економічно розвинутими регіонами та периферією.

У той же час реалізація існуючих напрямів державної регіональної політики у регіонах України потребує впровадження модернізованих підходів, які б забезпечували вирішення широкого кола соціально-економічних питань.

Виклики, що постають у процесі реалізації політики розвитку регіонів зумовлюють виникнення проблем що виходять за межі територіально-адміністративних кордонів. У такому випадку підвищується роль територіальної влади.

Підвищення ролі держави та впливу державної регіональної політики зумовлює поетапний перехід від короткострокового планування до довгострокового розвитку регіонів, посилення потреби децентралізації системи ресурсного забезпечення та удосконалення процесу управління розвитком територій.

Ключові інструменти державної політики регіонального розвитку, які, зазвичай, використовуються в Україні демонструють ряд недоліків, що схематично наведено на рис. 2.2.

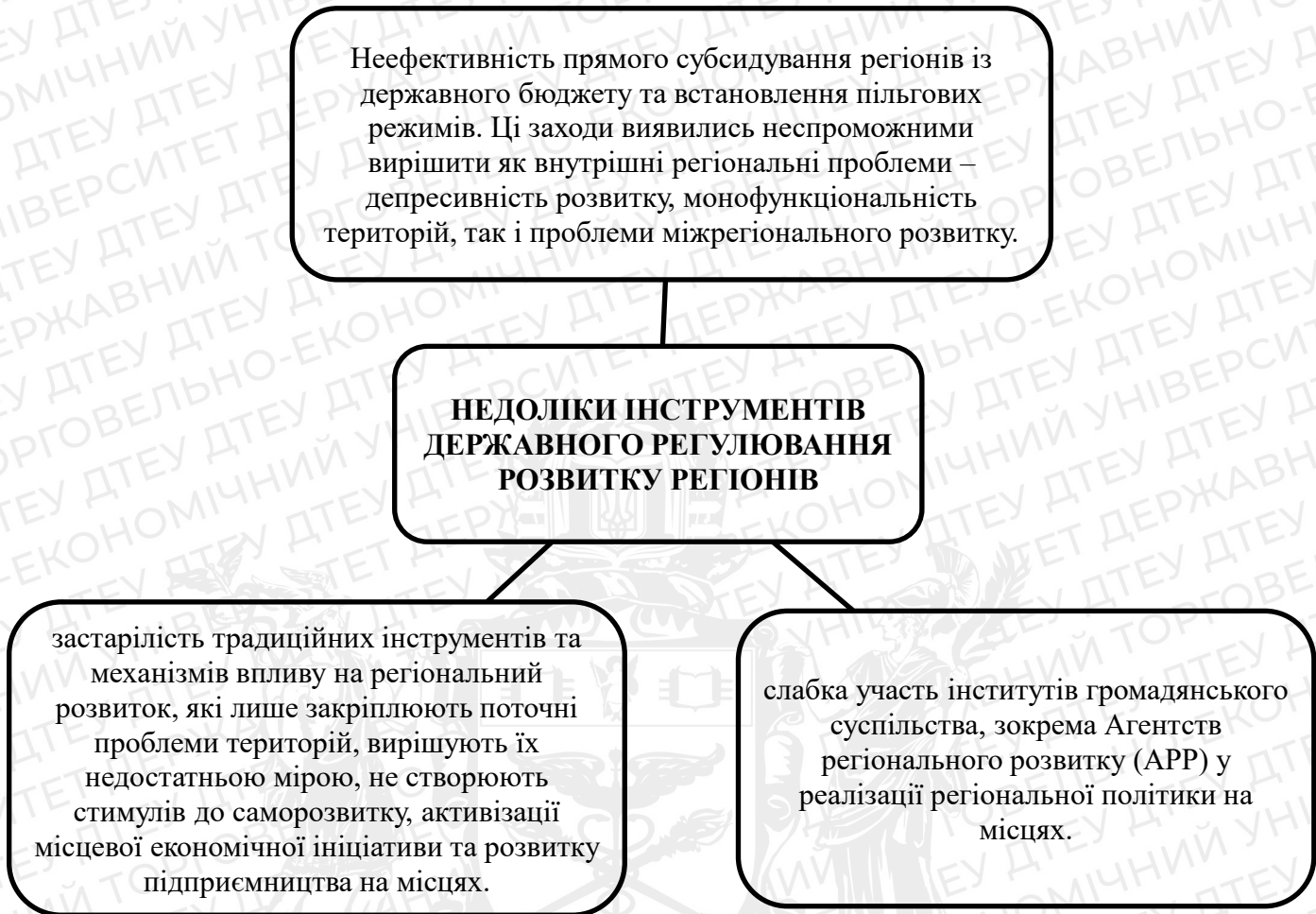

Рис. 2.2 Недоліки інструментів державної політики регіонального розвитку [7]

На сьогодні, модернізація системи управління розвитком регіонів показує посилення стратегічного планування як одного із ключових важелів комплексної дії у процесі збалансованої реалізації регіональних програм. Відтак, одним із основних інструментів стратегічного планування є стратегія державного розвитку регіонів, яка спрямована на залучення механізму комплексного соціально-економічного розвитку території, встановленню ключових цілей адміністративної одиниці на довгострокову перспективу, підвищення його конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

Тож основними недоліками чинної державної політики регіонального розвитку є:

- неналежне опрацювання проблеми розвитку регіонів,

- застарілі цілі та відсутність механізму відбору ключових цілей розвитку регіонів,
- недієвий механізм реалізації розроблених стратегій.

Загалом, державне управління регіональним розвитком в Україні має враховувати вказані базові тенденції реформування регіональної політики.

Значну роль у стимулюванні економічного регіонального розвитку повинні відіграти нефінансові заходи, зокрема такі, що наведені на рис. 2.3.

Рис. 2.3 Нефінансові заходи сприяння розвитку регіонів [7]

Для визначення найперспективніших та інвестиційно привабливих регіонів слід використовувати рейтинги економічного зростання та інвестиційної привабливості. Для заохочення сталого економічного розвитку регіонів державі слід впроваджувати допоміжні заходи економічної політики регіону.

Вдосконалення державної регіональної політики Міністерства розвитку громад на території України полягає у створенні ефективної внутрішньої

структури периферійних районів та малорозвинених регіонів. Формування цілісної та економічно не залежної ринкової інфраструктури регіону, мінімізація інфраструктурної залежності та залучення державних інвестицій сприятимуть формуванню інтегрованої структури регіону, що сприятиме розвитку території та її конкурентоспроможності.

Важливим важелем у реалізації ефективної державної регіональної політики є стимулювання розвитку кластерів, які мають змогу кооперувати потенціал окремих територій, сприяти перерозподілу міжгалузевих ринків та оптимальному використанню конкурентних переваг регіону внаслідок його територіальних особливостей зумовлених геополітичними та техніко-економічними факторами.

У той же час не приділяється належна увага стимулювання транскордонних кластерів, зокрема у сфері енергетики, у контексті реалізації державної регіональної політики розвитку, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності регіону та зміцненню його фінансово-економічної безпеки.

Поширення державно-приватного партнерства у ході реалізації державної регіональної політики зумовлюється потребою покращення матеріально-фінансової бази органів місцевого самоврядування, що сприятиме комплексному вирішенню проблем сталого економічного розвитку регіонів, вирішенню інституційних задач, формуванню та використанню фінансових ресурсів території у ході реалізації державної регіональної політики на якісно новому рівні.

При цьому політика підтримки проблемних регіонів має бути спрямовано забезпечення конституційних прав громадян, тобто на забезпечення соціальних зобов'язань держави (мінімальних соціальних стандартів та ін.). Державна політика регіонального розвитку має бути спрямована на забезпечення стабільного, сталого розвитку існування регіону з метою забезпечення його саморозвитку у перспективі.

Для фінансової підтримки економічного розвитку регіонів доцільно створити спеціальний фонд інвестиційної підтримки регіонів, який би забезпечував коштами цільового призначення для створення високоефективних виробничих потужностей у регіонах. У цьому фонді необхідно акумулювати бюджетні та позабюджетні кошти, які спрямовуються на створення нових виробничих потужностей, на розширення та реструктуризацію діючих потужностей, а також на створення виробничої інфраструктури в регіонах.

Найважливішими складовими механізму використання даного фонду мають бути:

- реалізація проекту створення нового чи розширення (реконструкції, модернізації) існуючого об'єкта має здійснюватись на конкурсній основі;
- умовою щодо пріоритетності інвестування коштів є високий рівень ефективності проекту та гарантія досягнення до встановленого терміну нормативного рівня ефективності підприємства, що інвестується;
- створення під інвестоване підприємство відкритого акціонерного товариства з розподілом та закріпленням у статутному капіталі акцій між інвесторами.

Отже, формулювання стратегічних пріоритетів державного регіональної політики розвитку територій та оцінка ефективності її реалізації свідчить про необхідність розробки комплексних методологічних засад і параметрів, які б враховували територіальну специфіку визначених регіонів. Ключові пріоритети державної політики розвитку регіонів ґрунтуються на основі інституційних передумов активізації підприємницької галузі з метою задоволення соціально-економічних потреб населення, тенденцій внутрішнього та міжрегіонального балансу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отримані в ході написання випускної кваліфікаційної роботи результати дозволяють сформулювати наступні висновки та пропозиції:

Державна регіональна політика покликана вирішувати не лише політичні, соціально-економічні проблеми, але також має регулювати інші сфери територіального розвитку, у тому числі процеси соціокультурного розвитку та етноконфесійної взаємодії. У практичному плані регіональна політика є системою заходів, що вживаються органів місцевого управління та самоврядування, спрямованих на оновлення та подальший розвиток соціально-економічної сфери, оптимізації процесів культурної взаємодії, формування ефективних механізмів вирішення проблем як у межах певної територіальної освіти, так і держави в цілому.

У першому розділі кваліфікаційної роботи було проведено оцінку проблем реалізації державної регіональної політики; визначено сучасні механізми реалізації державної регіональної політики та досліджено інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні.

Проаналізувавши дані фактори, можна зробити висновок, що на сьогодні у процесі регіонального розвитку головною проблемою є узгодження їх діяльності та врахування конкретних регіональних проблем в процесі розробки державної та регіональних стратегій розвитку, планів заходів з їх реалізації, інвестиційних програм та проектів.

На основі проведених досліджень у другому розділі роботи було сформовано напрями удосконалення державної регіональної політики, а також визначено основні шляхи удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики; запропоновано заходи щодо удосконалення державної регіональної політики України та обґрунтування їх ефективності.

Слід зауважити, що ключовим напрямками удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики розвитку є приведення у належну форму нормативно-правової бази, раціональне використання інструментів державного впливу на соціально-економічний розвиток територій, оптимальний розподіл повноважень та дотримання рівноваги між центром та регіонами.

Загалом, державна регіональна політика в Україні є самостійним напрямком державної політики щодо оптимізації процесів територіального розвитку, що є цілісною системою спеціальних технологій управління, що є стратегічною складовою соціально-економічної політики нашої держави і включає комплекс політичних, організаційно-правових, економічних та інших заходів, що використовуються державними органами у сфері політичного управління процесами територіального розвитку: забезпечення рівних прав населення на реалізацію своїх можливостей та отримання соціальних послуг від держави; децентралізація системи регіонального управління, стимулювання активності неурядових інституцій; багатоцільовий (комплексний) характер розвитку територіальних утворень; опора з його культурну самобутність, заохочення розвитку передових технологій; відкритість території, оцінка її параметрів та перспектив розвитку з урахуванням гео економічного становища регіону та країни в цілому.

Таким чином, механізм державної регіональної політики розвитку територій являє собою цілеспрямовану комплексну програму, реалізація якої здійснюється за багатьма напрямками у вигляді конкретних підпрограм (проектів) галузевого та функціонального характеру.

При цьому не можна не відзначити і те, що процес реалізації будь-якої підпрограми (проекту) та комплексної програми в цілому стає найбільш ефективним і результативним в умовах кооперації зусиль та можливостей усіх рівнів влади (місцевої та регіональної), підприємницьких структур та інститутів регіонального розвитку на основі принципів федералізму, соціальної значимості та рентабельності державно-приватного партнерства.

Проведені дослідження дозволили узагальнити модель державної регіональної політики в Україні яка має відповідати певним вимогам: бути довготривалою, адаптивною, пов'язаною з перспективною програмою соціально-економічного розвитку регіону та країни в цілому, комплексною, орієнтованою на стійке економічне, політичне, соціальний розвиток регіонів та забезпечення пріоритету загальнонаціональних інтересів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоціація агенцій регіонального розвитку України. URL: <http://www.narda.org.ua/?fuseaction=pages.main&name=67&id=67>
2. Брода М. Методи і механізми фінансування місцевого економічного розвитку / М. Брода, А. Гінкул, К. Рубановський. – К. : Центр громадської експертизи. Проект «Місцевий економічний розвиток міст України, 2013. – 106 с.
3. Варналій З. С. Інституційні засади та організаційні механізми політики регіонального розвитку: завдання реформ європейського зразка / З. С. Варналій, Р. Р. Білик // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України : [зб. наук. пр.] / Ін-т регіональних досліджень НАН України ; редкол.: В.С. Кравців (відп. ред.). – Львів, 2014. – Вип. 3(107). Регіональна політика в Україні: сучасний стан та шляхи активізації. – С. 3-11.
4. Возняк Г. В. Бюджетні механізми підтримки розвитку регіонів в умовах модернізації економіки України. Регіональна економіка. 2014. № 3. С. 205–216.
5. Галгаш Р. А., І. М. Семененко, Я. Ю. Білоус Трансформація інституційного забезпечення та системи регіонального управління при створенні об'єднаних територіальних громад в умовах гібридних загроз. Вісник СНУ ім. В. Даля. 2019. №4 (252). Ч.2. С. 11- 16
6. Гринчук Ю. С. Система інституційного забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні: проблеми та напрями удосконалення / Ю.С. Гринчук, Н. В. Коваль, М. В. Вихор // Інвестиції: практика та досвід. - 2019. -№7. - С. 23-30.
7. Гринчук Ю. С. Нормативно-правове забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики / Ю.С. Гринчук, Н.В. Коваль // Інвестиції: практика та досвід. - 2019. - №5. - С. 9-15.

8. Грищенко І. М. Зарубіжний досвід управління регіональним розвитком / І. М. Грищенко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2018. – № 5. – Режим доступу : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/5.pdf
9. Давимука С. А. Тенденції розвитку нової регіональної політики країн-членів Європейського Союзу / С. А. Давимука, В. С. Куйбіда, Л. І. Федулова // Регіональна економіка. – 2019. – № 1. – С. 76 – 85.
10. Державна Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/regionalna-politika/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/derzhavna-strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-2021-2027-roki-ta-plan-zahodiv-z-yiyi-realizaciyi>
11. Дослідження питання ефективного управління регіональним розвитком у системі державної регіональної політики / Бучнев М. М., Івченко С. А., Держак Н. О., Моргачов І. В. // Modern Economics. - 2021. - № 25(2021). - С. 33-39.
12. Дунаєв І. В. Механізми модернізації регіональної економічної політики в Україні в умовах інтеграційних процесів : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Дунаєв Ігор Володимирович. – Харків, 2018. – 440 с.
13. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 р. № 156-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156>
14. Качний О. С. Зарубіжний досвід формування механізмів державного управління соціально-економічним розвитком регіонів / О. С. Качний // Публічне управління та митне адміністрування. – 2017. – № 2. – С. 170 – 174.
15. Кіншак А. В. Нормативно-правове забезпечення розвитку державної регіональної політики України. Інвестиції: практика та досвід. — 2015. — № 13—14. — С. 100—105.
16. Луцків О. М. Організаційно-інноваційні засади розвитку підприємництва регіону / Луцків О. М., Габрель М. С. // Соціально-економічні

проблеми сучасного періоду України. Економіка та управління підприємствами. – 2017. – Вип. 3(125). – С. 74-79.

17. Маєв А. Державна регіональна політика в Україні: передумови, цілі, законодавче забезпечення. Державне управління та місцеве самоврядування. — 2015. — Вип. 2 (25). — С. 168—179.

18. Максимчук М. В. Інституціоналізація розвитку економіки регіонів України: теорія і практика. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України», 2016. – 394 с.

19. Мамонова В. В. Державна регіональна політика: проблеми формування правової бази. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2010-1/doc/2/03.pdf>

20. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія / наук. ред. С. Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

21. Мінрегіон окреслив пріоритетні напрями у сфері цифрової трансформації та цифровізації регіонів URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/minregion-okreslyv-priorytetni-napryamy-u-sferi-czyfrovoyi-transformacziyi-ta-czyfrovizacziyi-regioniv/>

22. Нова регіональна політика для нової України : аналіт. доп. / за заг. ред. Я. А. Жаліла. – Київ : Ін-т сусп.-екон. дослідж., 2017. – 76 с

23. Обушна Н. І. Особливості категоріального апарату інституціональної теорії у площині державного управління. Менеджер. — 2016. – № 1. С. 40–48.

24. Полікарпова О. Регіональна політика ЄС: практичний досвід для України / О. Полікарпова // Вісн. Терноп. нац. екон. ун-ту. – 2015. – Вип. 3. – С. 101 – 110.

25. Починська А.О. Комунікативне партнерство як механізм оптимізації комунікативної взаємодії у сфері публічного управління. *Збірник наукових праць*. 2020. Вип. 2(45). С.135-145

26. Регіональна політика в Україні: громадський моніторинг стратегій регіонального розвитку. URL: <https://www.csi.org.ua/news/proekt-zapidtrymkypredstavnytstva-ye/>
27. Світовий досвід формування та реалізації державної регіональної політики. URL: <http://ved.odessa.gov.ua/transkordonne-spivrobitnitstvo/stati-transgranichnoesotrudnichestvo/svtovij-dosvd-formuvannya-ta-realzac-derzhavno-regionalno-poltiki>.
28. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: виклики та пріоритети сталого ендogenous зростання регіонів України в умовах сучасних реформ / наук. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2018. – 157 с.
29. Ткачук А., Меддок К., Мрінська О., Третяк Ю. Державна регіональна політика в Україні: від декларацій до регіонального розвитку. URL: <https://dt.ua/internal/derzhavna-regionalna-politika-v-ukrayini-viddeklaraciy-do-regionalnogo-rozvitku-.html/>
30. Ярошенко І. В. Результативність управління соціально-економічним регіональним розвитком у країнах Європейського Союзу: динаміка, тенденції, аналіз соціально-економічних показників ефективності регіональної політики / І. В. Ярошенко, І. Б. Семигуліна // Бізнес Інформ. – 2016. – № 6. – С. 56 – 65

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:
«МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ»

Студента 5 курсу, 7 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Науковий керівник
Квнд. держ. упр.

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

(підпис гаранта)

Прімака
Германа
Сергійовича

Мірко
Наталія
Вікторівна

Головня Юлія
Ігорівна

Київ 2022

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань). Основний зміст роботи викладено на 37 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 7 рисунків.

Метою дослідження є дослідження діючих механізмів реалізації державної регіональної політики та розробка заходів щодо удосконалення державної регіональної політики у контексті сталого розвитку регіонів.

Для досягнення поставленої мети було визначено та виконано такі завдання:

- вивчено сучасні механізми реалізації державної регіональної політики;
- досліджено інституційне забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні;

- визначено основні елементи системи формування та реалізації державної регіональної політики;

- сформовано напрями удосконалення державної регіональної політики.

Об'єктом дослідження є процес реалізації державної регіональної політики.

Предметом дослідження є теоретико методологічні та прикладні засади механізму формування та реалізації державної регіональної політики.

У ході дослідження було використано такі методи дослідження, як теоретичний, аналітичний, описовий, порівняльний та прогнозний.

У першому розділі проведено аналіз проблем реалізації державної регіональної політики.

У другому розділі розглянуті шляхи удосконалення системи формування та реалізації державної регіональної політики, також варіанти розроблення заходів удосконалення державної регіональної політики України та обґрунтування їх ефективності.

Практична цінність випускної кваліфікаційної роботи полягає у тому, що проведені дослідження дозволяють визначити найбільш перспективну модель державної регіональної політики в Україні, яку можна запроваджувати у перспективі.

Анотація

Прімак Г.С. «Механізм реалізації державної регіональної політики»

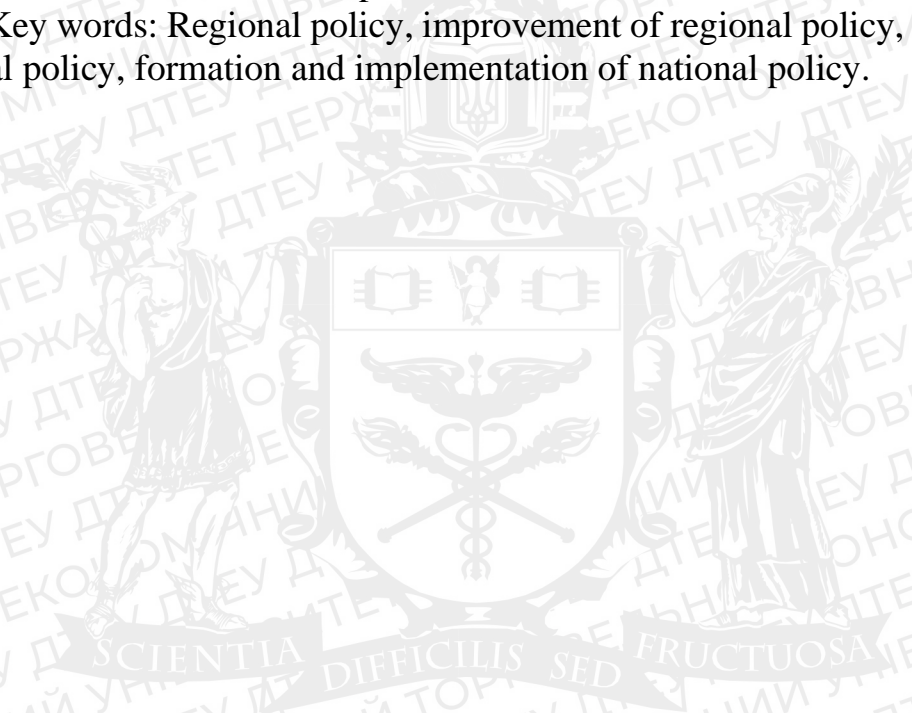
У випускній кваліфікаційній роботі досліджуються діючі механізми реалізації державної регіональної політики у контексті сталого розвитку регіонів. Проведена оцінка проблематики сьогоденної регіональної політики, її формування та реалізація. Робота має пропозиції та шляхи удосконалення регіональної політики в Україні, які мають цінність у практиці.

Ключові слова: Регіональна політика, вдосконалення регіональної політики, механізми регіональної політики, формування та реалізація державної політики.

Abstract

The final qualification work illustrate the current mechanisms of implementation of state regional policy in the context of sustainable development of regions. An assessment of the current regional policy, its formation and implementation. The work has proposals and ways to improve regional policy in Ukraine, which are valuable in practice.

Key words: Regional policy, improvement of regional policy, mechanisms of regional policy, formation and implementation of national policy.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу студента Прімака Германа Сергійовича 5 курсу 7 групи заочної форми навчання спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» на тему «**Механізми реалізації державної регіональної політики**» (за матеріалами Міністерства розвитку громад та територій України, м. Київ)

На сьогоднішній день регіональна державна політика в Україні не мінімізувала ризик, пов'язаний з непропорційним регіональним розвитком, що призвело до збереження та збільшення міжрегіональної нерівності в цілому, краху національного економічного простору та посилення соціальної напруги в суспільстві. Саме тому тема випускної кваліфікаційна робота є актуальною.

У випускній кваліфікаційній роботі досліджуються діючі механізми реалізації державної регіональної політики у контексті сталого розвитку регіонів. Проведена оцінка проблематики сьогоденної регіональної політики, її формування та реалізація. Також в роботі викладені пропозиції та шляхи удосконалення регіональної політики в Україні.

У цілому, робота має належний рівень виконання та розкриття змісту. Студент показав себе досвідченим фахівцем, який має достатні теоретичні знання, адже результати та висновки, отримані в дипломній роботі можуть бути корисними у застосуванні. Робота оформлена відповідно вимогам.

В випускній кваліфікаційній роботі бажано було більш детально розглянути питання реалізації державної регіональної політики на прикладі конкретного регіону.

Випускна кваліфікаційна робота рекомендується до захисту.

Рецензент

Начальник відділу прийому та надання інформації Шостого апеляційного адміністративного суду Кошаренко А.В.

Завідувачу кафедри публічного управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Прімак Герман Сергійович, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Механізми реалізації державної регіональної політики» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«24» січня 2022 року

(підпис)

Згода

Я, Прімак Герман Сергійович, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: "Механізми реалізації державної регіональної політики" несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« 24 » січня 2022 року

Підпис

(Прімак Г.С.)
Прізвище, ініціали